

Summary

Autonomy is vital for human beings because people need to be critical and creative in such a dynamic and challenging world. Students learning autonomy can ensure one's lifelong learning. Learner autonomy has been widely researched as an educational concept, especially in language learning. However, there are not many comparative studies between eastern countries and western countries. Not much evidence has been provided in comparative studies of secondary school students on learner autonomy with qualitative research methods. In order to contribute to bridging this gap, I conduct ethnographic research on strategies for student autonomy in secondary schools in China and Poland. I compare the status of autonomy in the different cultural backgrounds by analyzing the strategies used by students, teachers, and schools in students' learning process.

I propose a theoretical framework of learner autonomy based on the principle of global education and inclusive education. I distinguish three stages of learner autonomy on the base of the interrelationship between students and others: dependent autonomy, interdependent autonomy, and independent autonomy. My theory foundations are personal autonomy, critical pedagogy, and constructivism. Numerous researchers identify that learning strategies play a crucial role in autonomy. Strategies can reflect the learner's degree of autonomy and develop greater autonomy.

I analyze students' autonomy from four perspectives: educational background, students' learning strategies, teachers' teaching strategies, and institutional management strategies.

The educational background in China and Poland has many similarities. The educational system and policy in China and Poland support students' autonomous learning in and out of school. China and

Poland have similar qualification requirements for teachers that the teachers should have certain certificates or degrees in a relevant subject and qualifications being teachers. the governments have strong control over the institutions although China's and Poland's institutions have a certain degree of autonomy in management. There are also some differences between China and Poland. Students in China do not have much autonomy to choose a school. Chinese teachers may have less autonomy in their teaching practice compared to Polish teachers, such as the choice of textbook and the load of homework.

Similar student learning strategies are used at Chinese and Polish schools, such as note-taking, memorizing, and deduction. But the Polish have more opportunities to ask questions and communicate with teachers or classmates. For learning outside school, Chinese students would take extra classes while polish students prefer social communication. Polish students are more motivated and interactive in their learning. Chinese students are mostly motivated by external factors. It causes a decrease in some Chinese students' autonomy in learning.

Chinese teachers' linguistic analysis strategies and Polish teachers' interactive teaching strategies provide different opportunities for autonomy. Much homework given by Chinese teachers may decrease students' learning interest. The Chinese teachers would give students lots of tests or examinations, but none of them would be counted in the enrollment of students in a higher school. In the Polish school, the NOTE system gives teachers the autonomy to grade students. Students' grades on NOTES can influence students' enrollment in a higher school. The different grading systems would influence students' attitudes towards tests.

Strict discipline in Chinese schools constrains students' autonomy. Students may lose their interest or willingness in learning. Emphasis on extrinsic motivation in Chinese schools is not always effective for

promoting student autonomy. The extrinsic motivation needs to be well internalized. Individual involvement in activities in the Polish school promotes student autonomy.

The strategies used in the Chinese context motivate students in their learning for success. The students have much dependence on teachers, schools, and contexts. So, I would say they are at the stage of dependent autonomy in learning. Although Polish students make few decisions for their English learning process, they perform interactively with teachers and peers at school and they consciously or unconsciously use social media to use English as a learning strategy. Schools and teachers put emphasis on individual students in learning and other activities. So, we can say that most Polish students are at the stage of interdependent autonomy.

I propose some suggestions based on the findings. First, Chinese students attend extra classes due to a lack of trust in schools. The government should take measures on effective learning and teaching at institutions to gain parents' trust through "free and open communication" instead of banning off-campus tutoring. Second, Chinese schools should put emphasis on internalizing extrinsic motivations because identified regulation and intrinsic motivation are more effective in promoting students' autonomy. Third, Curriculum for would-be teachers in Chinese universities needs to be reformed. Educational theories and practices should be the core of the training process due to Chinese teachers' lack of teaching methodologies. Fourth, more support should be given to the Polish teachers to ensure high-quality teaching in class, for instance, more time for lesson preparation, and enough salary to keep their social status.

Streszczenie

W dynamicznym i pełnym wyzwań świecie ludzie muszą być krytyczni i kreatywni. Warunkiem radzenia sobie z wyzwaniami jest autonomia. Jest ona też gwarancją uczenia się przez całe życie.

Autonomia ucznia, szczególnie w nauce języków obcych, była przedmiotem licznych badań. Nie ma jednak wielu badań porównawczych pomiędzy krajami wschodnimi i zachodnimi. Niewiele przykładów autonomicznych strategii uczących się zostało przedstawionych w wyniku badań porównawczych przy użyciu metod jakościowych. Aby przyczynić się do wypełnienia tej luki, przeprowadziłem badania etnograficzne w szkołach powszechnych w Chinach i Polsce. Porównuję status autonomii w różnych środowiskach kulturowych poprzez analizę strategii stosowanych przez uczniów, nauczycieli i szkoły w procesie nauczania i uczenia się języka angielskiego.

Teoretyczną ramę moich badań stanowi: autonomia osobista jako kategoria filozoficzna, pedagogika krytyczna i konstruktywizm jako teoria uczenia się. Na podstawie tej przyjętej ramy wyróżniam trzy poziomy autonomii ucznia: autonomia zależna, autonomia współzależna i autonomia niezależna. Liczni badacze stwierdzają, że strategie uczenia się odgrywają kluczową rolę w rozwoju autonomii. Stosowane przez nauczycieli i uczących się strategie odzwierciedlają stopień autonomii ucznia i stanowią podstawę jej zwiększania.

W pracy analizuję autonomię uczniów z czterech perspektyw: kulturowego kontekstu edukacyjnego, strategii uczenia się uczniów, strategii nauczania nauczycieli oraz strategii zarządzania instytucją.

Tło edukacyjne – kulturowy kontekst edukacyjny - w Chinach i w Polsce ma wiele podobieństw. System i polityka edukacyjna w Chinach i Polsce deklaruje wspieranie autonomicznego uczenia się w szkole i poza nią. Chiny i Polska mają podobne wymagania kwalifikacyjne dla nauczycieli, którzy powinni posiadać określone certyfikaty lub stopnie naukowe w odpowiednim przedmiocie oraz kwalifikacje nauczycielskie. Rządy sprawują silną kontrolę nad instytucjami, chociaż instytucje w Chinach i Polsce mają różny stopień autonomii w zarządzaniu. Istnieją również inne różnice między Chinami a Polską. Uczniowie w Chinach nie mają dużej autonomii w wyborze szkoły. Chińscy nauczyciele mogą mieć mniejszą autonomię w swojej praktyce nauczania w porównaniu z polskimi nauczycielami, np. wybór podręcznika i obciążenie pracą domową.

W chińskich i polskich szkołach stosowane są podobne strategie uczenia się uczniów, takie jak robienie notatek, zapamiętywanie i dedukcja. Jednak Polacy mają więcej możliwości zadawania pytań i komunikowania się z nauczycielami lub kolegami z klasy. Aby uczyć się poza szkołą, chińscy uczniowie uczęszczają na dodatkowe zajęcia, podczas gdy polscy preferują komunikację społeczną. Polscy uczniowie są bardziej

zmotywowani i interaktywni w nauce. Chińscy uczniowie są głównie motywowani przez czynniki zewnętrzne. Powoduje to zmniejszenie autonomii niektórych chińskich uczniów.

Stosowana przez chińskich nauczycieli dominacja analizy językowej i interaktywne strategie nauczania stosowane przez polskich nauczycieli dają różne możliwości doświadczania i rozwijania autonomii. Duża ilość zadań domowych zadawanych przez chińskich nauczycieli może zmniejszyć zainteresowanie uczniów nauką. Chińscy nauczyciele zadawali uczniom wiele testów, ale wynik żadnego z nich nie liczył się przy zapisie uczniów do szkoły wyższego szczebla. W polskiej szkole nauczyciele mają autonomię w ocenianiu uczniów. Oceny uczniów mogą mieć wpływ na ich dostanie się do szkoły wyższego szczebla. Różne systemy oceniania mają znaczenie dla nastawienia uczniów do testów.

Surowa dyscyplina w chińskich szkołach ogranicza autonomię uczniów. Uczniowie mogą stracić zainteresowanie lub chęć do nauki. Nacisk na motywację zewnętrzną w chińskich szkołach nie zawsze jest skuteczny w promowaniu autonomii uczniów. Motywacja zewnętrzna musi być dobrze zinternalizowana. Indywidualne zaangażowanie w działania w polskiej szkole sprzyja autonomii ucznia.

Strategie stosowane w kontekście chińskim motywują uczniów w ich nauce do osiągnięcia sukcesu. Uczniowie są w dużym stopniu zależni od nauczycieli, szkół i kontekstów społeczno-kulturowych. Wyniki moich

badan zestawione z przyjetą koncepcją wskazują, że chińscy uczniowie są na etapie autonomii zależnej w uczeniu się. Chociaż polscy uczniowie podejmują niewiele decyzji dotyczących ich procesu uczenia się języka angielskiego, to jednak wykonują interakcje z nauczycielami i rówieśnikami w szkole oraz świadomie lub nieświadomie korzystają w swoich strategiach uczenia się z mediów społecznościowych, aby używać języka angielskiego. Szkoły i nauczyciele kładą nacisk na doświadczenia poszczególnych uczniów w nauce i innych działaniach. Można więc powiedzieć, że większość polskich uczniów jest na etapie autonomii współzależnej.

Proponuję kilka sugestii opartych na wynikach badań. Po pierwsze, chińscy uczniowie uczęszczają na dodatkowe zajęcia z powodu braku zaufania do szkół. Rząd powinien podjąć działania na rzecz efektywnego uczenia się i nauczania w instytucjach, aby zdobyć zaufanie rodziców poprzez "wolną i otwartą komunikację", zamiast zakazywać korepetycji poza szkołą. Po drugie, chińskie szkoły powinny położyć nacisk na zwiększanie motywacji wewnętrznej, ponieważ zidentyfikowana regulacja i motywacja wewnętrzna są bardziej skuteczne w promowaniu autonomii uczniów. Po trzecie, program nauczania dla przyszłych nauczycieli na chińskich uniwersytetach musi zostać zreformowany. Ze względu na brak wśród chińskich nauczycieli metodologii nauczania zorientowanej na rozwijanie autonomii uczniów podstawą procesu przygotowania do

zawodu powinny być sprawdzone w świecie teorie i praktyki edukacyjne. Po czwarte, należy udzielić większego wsparcia polskim nauczycielom, aby zapewnić wysoką jakość nauczania w klasie, na przykład więcej czasu na przygotowanie lekcji i wystarczające wynagrodzenie, aby utrzymać ich status społeczny.